EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

VÄLIAIKAINEN
2003/0043(CNS)

9.11.2004

*

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Sri Lankan demokraattisen sosialistisen tasavallan välisen, ilman lupaa oleskelevien henkilöiden takaisinottoa koskevan sopimuksen tekemisestä
(SEC(2003)0255 – 10666/2003 – 12383/2004 – C6-0070/2004 – 2003/0043(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Ewa Klamt

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

*	Kuulemismenettely *yksinkertainen enemmistö*
**I	Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
**II	Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***	Hyväksyntämenettely *parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
***I	Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
***II	Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***III	Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi*

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään teknisten yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asianomaiset tekniset yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI 5

PERUSTELUT 6

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Sri Lankan demokraattisen sosialistisen tasavallan välisen, ilman lupaa oleskelevien henkilöiden takaisinottoa koskevan sopimuksen tekemisestä
(SEC(2003)0255 – 10666/2003 – 12383/2004 – C6-0070/2004 – 2003/0043(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (SEC(2003)0255, 10666/2003 ja 12383/2004)[1],

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja 300 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen lauseen,

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0070/2004),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan ja 83 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja ulkoasiainvaliokunnan ja kehitysyhteistyövaliokunnan lausunnot (A6-0000/2004),

1. hyväksyy sopimuksen tekemisen;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Sri Lankan demokraattisen sosialistisen tasavallan hallituksille ja parlamenteille.

[1] EUVL C... / Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

PERUSTELUT

Sri Lankan kanssa tehtävän takaisinottoa koskevan sopimuksen poliittinen ja oikeudellinen tausta

Euroopan yhteisön ja Sri Lankan hallituksen välinen, ilman lupaa oleskelevien henkilöiden takaisinottoa koskeva sopimus on kolmas tämäntyyppinen sopimus, jonka Euroopan yhteisö on neuvotellut ja tehnyt yhteisön ulkopuolisen valtion kanssa.

Tällaiset sopimukset ovat osa laajempaa, laitonta maahanmuuttoa vastustavaa strategiaa, joka on hyväksytty Tampereen (15. ja 16. lokakuuta 1999), Laekenin (14. ja 15. joulukuuta 2001), Sevillan (21. ja 22. kesäkuuta 2002) ja Thessalonikin (19.ja 20. kesäkuuta 2003) huippukokouksissa ja määritelty 28. helmikuuta 2002 hyväksytyssä neuvoston toimintasuunnitelmassa.

EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun yhteisön uuden toimivallan nojalla neuvosto on tähän mennessä valtuuttanut komission neuvottelemaan yhteisön tasoisista henkilöiden takaisinottoa koskevista sopimuksista 11 EU:n ulkopuolisen valtion tai yhteisön kanssa, joka ovat Marokko, Sri Lanka, Venäjä, Pakistan (syyskuu 2000), Hong Kong, Macao (toukokuu 2001), Ukraina (kesäkuu 2002) ja Albania, Algeria, Kiina, Turkki (marraskuu 2002).

Tähän mennessä neuvottelut on saatu päätökseen seuraavan neljän valtion kanssa: Hong Kong (marraskuu 2001), Macao (lokakuu 2002), Sri Lanka (toukokuu 2002) ja Albania (marraskuu 2003).

Hong Kongin kanssa tehty sopimus tuli voimaan jo 1. maaliskuuta 2004 ja Macaon vastaavasti 1. kesäkuuta 2004. Sri Lankan ja Albanian kanssa tehdyt sopimukset tullevat voimaan vuonna 2005.

Henkilöiden takaisinottoa koskevien sopimusten ohella takaisinottoa koskevat vakiolausekkeet hyväksyttiin sisällytettäviksi EU:n tekemiin assosiaatio- ja yhteistyösopimuksiin. Tärkein kaikista on Cotonoun sopimus, joka allekirjoitettiin vuonna 2000 77 AKT-maan kanssa. Sen 13 artiklassa määrätään jommankumman "alueen" jossakin maassa ilman lupaa oleskelevien kansalaisten takaisinotosta AKT-maihin ja EU:n jäsenvaltioihin.

Kuten neuvosto pyysi vuoden 1999 lopulla, komissio aikoo jatkossakin sisällyttää vakiomuotoiset takaisinottolausekkeet kaikkiin tuleviin assosiaatio- ja yhteistyösopimuksiin. Lausekkeet eivät ole varsinaisia takaisinottoa koskevia sopimuksia vaan niillä on tarkoitus vain määrätä sopimusosapuolille velvoite ottaa takaisin omat kansalaisensa, kolmannen maan kansalaiset ja henkilöt, joilla ei ole minkään maan kansalaisuutta. Näissä tapauksissa toiminnalliset määräykset tarkennetaan täytäntöönpanosopimuksissa, jotka yhteisö ja yksittäiset jäsenvaltiot tekevät kahdenkeskisesti.

Hyväksymällä lausekkeet neuvosto teki selväksi sen, että ne on sisällytettävä kaikkiin tuleviin yhteisösopimuksiin.

Vuodesta 1996 lähtien takaisinottolausekkeet on sisällytetty muiden muassa Algerian, Kroatian, Egyptin, Jordanian, Libanonin, Makedonian ja joidenkin entisten Neuvostoliitoon kuuluneiden tasavaltojen kanssa tehtyihin sopimuksiin.

Sri Lankan kanssa tehty sopimus

Komissio sai neuvotteluvaltuudet syyskuussa 2000; sopimusluonnos välitettiin virallisesti Sri Lankan edustajille huhtikuussa 2001. Kahden virallisen, Brysselissä heinäkuussa 2001 ja Colombossa maaliskuussa 2002 järjestelyn neuvottelukierroksen jälkeen sopimuksen lopullinen teksti parafoitiin Brysselissä toukokuussa 2002. Komissio hyväksyi virallisesti ehdotuksen maaliskuussa 2003. Alankomaiden jättämän parlamentaarisen varauman jälkeen neuvosto antoi päätöksen allekirjoittamisesta marraskuussa 2003.

Euroopan parlamentin kanta

Takaisinottoa koskevien sopimusten tekeminen edistyy vaivalloisesti erityisesti siksi, ettei Euroopan unionilla ole tarjota mitään sopimuksen vastineeksi.

Euroopan komissio korostaa säännöllisesti, että jotta EU:n ulkopuoliset valtiot saadaan suostumaan ottamaan takaisin muista maista palautettavia maanmiehiään, niille on tarjottava jotain vastineeksi. Tiedonannossaan parlamentille EU:n yhteisestä takaisinottopolitiikasta[1] komissio painotti, että mainittua kysymystä on lähestyttävä laajemmasta näkökulmasta, ja parlamentti erityisesti hyväksyy ehdotuksen käyttää viisumimuodollisuuksien yksinkertaistamisen kaltaisia toimia kolmansien maiden rohkaisemiseen allekirjoittaa tällaiset sopimukset.

Voimassa olevien sopimusten nojalla Euroopan parlamentti on mukana takaisinottoa koskevien sopimusten teossa vain kuulemismenettelyn kautta, ja koska sopimus on jo tehty, siihen eikä siihen liitettyihin pöytäkirjoihin ei ole enää mahdollista tehdä tarkistuksia. Parlamentti voi ilmaista mielipiteensä vain hyväksymällä tai hylkäämällä sopimuksen. Esittelijä suhtautuu myönteisesti siihen, että ehdotuksen sopimukseksi Euroopan perustuslaista III-325 artiklassa parlamentti saa oikeuden hyväksyä sopimukset aloilla, joilla sovelletaan lainsäätämisjärjestystä eli yhteispäätösmenettelyä, ja näin ollen myös takaisinottoa koskevat sopimukset.

[1] SEC(2004)0946.